

Rekommendation om vaccination mot kikhosta för gravida, kommunikationsstöd till vårdpersonal

Syfte med kommunikationsstödet

Detta kommunikationsstöd syftar till att underlätta för vårdpersonal att svara på frågor om den nya rekommendationen om vaccination mot kikhosta för gravida.

Bakgrund

Folkhälsomyndigheten rekommenderar vaccination mot kikhosta för gravida från gravidvecka 16. Folkhälsomyndighetens rekommendation gäller från och med 15 augusti 2022.

I Kronoberg erbjuds även partnern till den gravida vaccin mot kikhosta för att skydda det nyfödda barnet.

Frågor och svar

Varför rekommenderas jag som är gravid att vaccinera mig mot kikhosta? Varför erbjuds även partnern vaccin?

Under första halvåret har ett spädbarn inte hunnit bygga upp tillräckligt eget skydd av vaccinet som ges vid 3, 5 och 12 månaders ålder. Det är därför viktigt att skydda barnet mot smitta under den perioden. Ett sätt att göra detta är att se till att de personer som finns närmast runt spädbarnet har ett bra skydd mot kikhosta, eftersom smitta inom familjen annars lätt överförs till det lilla barnet.

Folkhälsomyndigheten rekommenderar den gravida att vaccinera sig mot kikhosta eftersom spädbarnet är för ungt för att vaccineras enligt barnvaccinationsprogrammet, men kan få skydd mot allvarlig sjukdom genom

att den gravida mamman vaccinerar sig och antikroppar på så sätt förs över till spädbarnet.

Men jag (den gravida eller partnern till den gravida) har ju redan vaccinerat mig mot kikhosta. Måste jag göra det igen?

Vuxna har ofta ett ofullständigt skydd mot kikhosta eftersom immuniteten börjar avta fem år efter vaccination och 15 år efter naturlig infektion, så efter den tiden kan det vara aktuellt att fylla på sitt skydd. I det här fallet vaccineras du för spädbarnets skull och då spelar tidigare vaccination inte någon roll då man vill ha höga nivåer av antikroppar för att spädbarnet ska få ett skydd. Ny vaccination rekommenderas vid varje ny graviditet.

Varför har man inte vaccinerat gravida mot kikhosta tidigare?

Både äldre och nyare studier och forskning visar att genom att den gravida vaccinerar sig får spädbarnet en hög antikropps nivå mot kikhosta de första månaderna och även mamman får ett övergående förstärkt skydd mot kikhosta.

Det har varit väldigt få fall av kikhosta rapporterade under pandemiåren, troligen på grund av smittskyddsåtgärder/restriktioner. Därmed tror man att immuniteten i befolkningen har gått ner och att vi då riskerar få ökad spridning kommande år.

Vad är det för sorts vaccin?

De vaccin som finns tillgängliga mot kikhosta med indikationen att ges under graviditet för att ge spädbarnet ett skydd de första månaderna i livet, är i nuläget Boostrix® och Triaxis®. Båda dessa vacciner ger också skydd mot sjukdomarna stelkramp och difteri. Det finns inget vaccin tillgängligt som bara ger skydd mot kikhosta.

Partnern till den gravida erbjuds diTekiBooster.

Boostrix och Triaxis har indikationen att ges till gravid för att *spädbarnet ska få ett antikroppsskydd mot kikhosta*. Vaccinet som heter diTekiBooster har inte den indikationen och är det vaccin som vi vanligtvis rekommenderar till vuxna.

Finns det några risker med att jag som gravid vaccinerar mig mot kikhosta?

Vaccinerna är väl utprovade och man har i studier inte sett några risker med att ge det under graviditet. Se gärna mer information om detta på Folkhälsomyndighetens hemsida.

Påverkar vaccinet amning?

Amning är inget hinder för vaccination.

När ska jag som är gravid vaccinera mig mot kikhosta? När ska partnern vaccinera sig?

Folkhälsomyndigheten rekommenderar vaccination av gravida från vecka 16. För att skyddet ska överföras till det blivande barnet bör vaccinationen göras minst två veckor före beräknat förlossningsdatum, men med fördel tidigare så att vaccinationen hinner ge skydd om barnet föds för tidigt.

Partnern till den gravida bör vaccinera sig innan barnet föds för att ha ett gott skydd mot kikhosta.

Jag har barn sedan tidigare, ska de också vaccinera sig mot kikhosta?

Storasyskon har i regel gott skydd om de följt det allmänna vaccinationsprogrammet och behöver inga extra doser.

Jag har varit gravid tidigare och vaccinerade mig då mot kikhosta, behöver jag vaccinera mig igen vid ny graviditet?

Du som är gravid har ett skydd i 6-7 år efter vaccination, men det blir inte tillräckligt med överförda antikroppar för att skydda spädbarnet. Därför behöver du vaccinera dig vid varje graviditet.

Jag vill inte vaccinera mig när jag är gravid. Kan jag vaccinera mig när jag fött mitt barn?

Vaccinerna är väl utprovade och man har i studier inte sett några risker med att ge det under graviditet.

Vill du inte vaccinera dig under graviditeten rekommenderas du att vaccinera dig inom kort efter att du fött ditt barn.

Vad kan hända om ett spädbarn får kikhosta?

(Nedan text kommer från 1177.se:

<https://www.1177.se/Kronoberg/sjukdomar--besvar/lungor-och-luftvagar/hosta-och-slem-i-luftvagarna/kikhosta/>)

Barn som är yngre än sex månader har inte fullt skydd av vaccinet. För dem kan kikhostan bli allvarlig och ibland livshotande. Extra utsatta är barn yngre än tre månader som ännu inte har fått sin första dos vaccin.

Hostattackerna kan leda till andningsuppehåll och syrebrist. Ibland kommer andningsuppehållen redan innan hostan eller kikningarna har börjat. Andra allvarliga symtom är kramper och medvetslöshet.

Kikhosta kan leda till komplikationer som lunginflammation. Det är en vanlig orsak till att barn yngre än sex månader med kikhosta behöver sjukhusvård.

Även för tidigt födda barn och barn med vissa kroniska sjukdomar kan få sådana besvär att de behöver övervakas på sjukhus om de får kikhosta.

Var kan jag vaccinera mig mot kikhosta?

Du ska få information om vaccination mot kikhosta på mödravårdcentralen, i samband med dina besök där. Du ska vända dig till din vårdcentral för att boka tid för vaccination.

Vad kostar det att vaccinera sig mot kikhosta?

I Kronoberg erbjuds vaccination kostnadsfritt för alla i Region Kronoberg oavsett ålder som vid medicinsk bedömning anses ha otillräckligt skydd mot mässling, röda hund, difteri, stelkramp, polio och kikhosta.

Mer information

- [Rekommendation om vaccination mot kikhosta för gravida, Folkhälsomyndigheten](#)
- [Om kikhosta, 1177.se](#)